

Till dig som ska få kateter till njuren – nefrostomi

När behöver jag en kateter till njuren?

Du kan behöva en kateter till njuren om du har stopp i urinledaren.

Vad är nefrostomi?

En nefrostomi är en tunn plastslang som förs in i njuren genom huden. Ingreppet görs med lokalbedövning, oftast med hjälp av röntgen.

Slangen används när urin inte kan ta sig från njuren till urinblåsan som vanligt. Då kan urinen behöva ledas ut från kroppen på ett annat sätt – tillfälligt eller permanent.

Nefrostomislansen kopplas till en uppsamlingspåse som sitter fast på benet med hjälp av ett särskilt bandage.

På grund av blödningsrisk är det viktigt att du kontaktar oss om du åter blodförtunnande medicin, för att få information om hur länge du ska göra uppehåll före ingreppsdagen.

Hur går en perkutan nefrostomi till?

Ingreppet är enkelt och utföres i regel under röntgenkontroll och görs på röntgenavdelningen.

Du får ligga på mage på ett undersökningsbord. Med hjälp av röntgengenomlysning och/eller ultraljud hittar läkaren rätt plats i njuren för att lägga in katetern.

Området på ryggen, strax under revbenen, bedövas med lokalbedövning. Bedövningen når hela vägen in till njuren.

Sedan sticker läkaren in en tunn nål i njurbäckenet (där urinen samlas). Genom nålen förs en tunn metalltråd in. Därefter förs ett plastinstrument in som vidgar kanalen till njuren. Genom den sätts en tunn kateter (slang) in i njurbäckenet.

Katetern hålls på plats genom att spetsen böjs inuti njuren med hjälp av en tråd som spänns.

När katetern sitter rätt är ingreppet klart, och du får åka tillbaka till vårdavdelningen eller till en dagvårdsmottagning.

Det är vanligt att det blöder lite från insticksstället under eller efter ingreppet. Ibland kan det fortsätta blöda ett dygn, men det är oftast ofarligt.

Katetern behöver bytas ungefär var tredje månad. Det görs oftast som ett planerat besök, utan att du behöver bli inlagd.

Hur länge behöver jag stanna på sjukhuset?

Oftast är inläggningen av nefrostomi planerad som en dagingrepp, och du går hem efter att du har vilat 4 timmar i sängläge.

När du har återhämtat dig och känner dig trygg med att själv ta hand om din nefrostomi, kan du åka hem.

Vid läkarbedömning kan du i vissa fall behöva läggas in på avdelningen, och komma hem dagen efter.

Skötsel av bandage och uppsamlingspåse

Du får hjälp av distriktssköterskan med att byta bandaget runt nefrostomin en gång i veckan. Om det vätskar från instickstället kan det behöva bytas oftare.

Vid omläggningen tvättas huden runt instickstället med ljummet vatten. Ibland behöver katetern spolås – även det görs av distriktssköterskan.

Uppsamling av urin

På dagen är nefrostomin kopplad till en tömbar urinuppsamlingspåse. Den byts ungefär en gång per vecka. På natten kan du koppla till en större påse med lång slang.

Viktigt med god hygien

För att minska risken för infektion är det viktigt att du är noga med handhygien. Tvätta alltid händerna före och efter att du rör vid:

- förbandet
- katetern
- urinuppsamlingspåsen

Hjälpmedel och stöd

För att du ska känna dig trygg och kunna röra dig som vanligt, behöver nefrostomin fästas ordentligt. På vårdavdelningen får du råd och hjälp att hitta det som passar dig bäst.

Alla hjälpmedel är kostnadsfria. Din vårdgivare skriver ut det du behöver. Du beställer sedan själv från Skövdedepån – antingen via telefon eller digitalt på 1177.se.

Hur gör jag med använda urinpåsar?

Töm urinpåsen i toaletten. Lägg sedan den tomma påsen i en plastpåse som du knyter ihop. Släng den i hushållssoporna tillsammans med vanligt avfall.

Behöver jag följa någon särskild diet?

Nej, inte om läkaren inte har sagt något annat. Du behöver inte följa någon särskild diet.

Däremot är det viktigt att du dricker tillräckligt med vätska – ungefär 1 till 1,5 liter per dygn.

Att kissa mycket är bra och orsakar inga problem.

När ska jag kontakta vården?

Det är ovanligt, men ibland kan nefrostomikatetern glida ut. Eftersom den inte är fastsydd i huden, kan den råka lossna om slangen fastnar i något.

Om katetern glider ut måste du genast åka till en akutmottagning.

Det är viktigt att få in en ny kateter så snabbt som möjligt – helst inom några timmar – för att det ska gå lätt att sätta in den igen.

Kontakta i första hand distriktssköterskan, urologmottagningen eller 1177 om något av följande händer:

- Det blir stopp i katetern
- Urinen blir grumlig och luktar illa – det kan vara tecken på infektion
- Du får blod i urinen. Om du får blod i urinen:
  - Drick rikligt (1,5–2 liter per dygn).
  - Vid liten blödning går det ofta över av sig själv.
  - Kontakta vården vid kraftig blödning eller om blodet levrar sig.
- Du får ont
- Urin börjar läcka ut på huden vid sidan av katetern. Det kan tyda på stopp i katetern, men ibland sker visst läckage trots att den fungerar.

Kan jag resa utomlands?

Om du mår bra och känner dig frisk kan du oftast resa utomlands.

Tänk på följande innan du reser:

- Prata med din urologläkare innan resan – be gärna om skriftliga råd att ta med.
- Förvara alltid bandagematerial i handbagaget. Resväskor kan komma bort, särskilt vid flygresor.
- Bandagematerial får oftast tas med utöver tillåten bagagevikt – kontrollera med ditt flygbolag.

Kontaktuppgifter:

Urologimottagning, Södra Älvsborgs Sjukhus Borås

Telefonnummer: **033 - 616 10 55, knappval 2**

Telefontider inringning : måndag och onsdag 09.00-11.00, fredag 07.30-09:50. Utringning 08:00-10:00

1177 – tryggt om din hälsa och vård

På 1177.se kan du få mer information om sjukdomar, undersökningar, behandlingar och läkemedel samt få råd om hälsa. Du kan även läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. www.1177.se